(Published on *Institute for War and Peace Reporting* (https://iwpr.net)

کندهار او د کارموندنی بهرانونه

Author: Shoib Safi

پداسی حال کی چی سیمه اییز کسان بی روزګاره پاتی دي، مهارت لرونکي پاکستانیان په کندهار کی ډیری دندی تر لاسه کوي.

پاکستاني کاریګر په غیرقانوني توګه په کندهار کی د دندو د تر لاسه کولو له پاره له پولی اوړي، پداسی حال کی چی افغان کارګران په لیکو کی ولاړ د کار انتظار باسي.

داسی تخمین کیږي چی نژدی ۵۰۰۰ پاکستانیان په دغه سویلي ولایت کی په کار بوخت دي، چی دا کارونه خو یا د خښتی جوړولو په فابریکو او یا هم د غیرحکومتي موسسو د بیا جوړونی په پروژو کی.

د خښتی جوړولو د فابریکي مالکان، چی د دغو مهاجرو ډیري ته کار ورکوي وايي، دوی ځکه دا کار کوي چی افغان کاریګر د سامان آلاتو په کارونی نه پوهیږي.

له دو لسیزو څخه د زیاتی داخلي جګړی له امله په افغانستان کی ډیری لری فابریکی پاتی دي چی دا کسان وکولی شي هلته تجربه تر لاسه کړي او د بی سواد کچ ډیر لوړ دی.

چاروکي پدی خبره پوهیږو چی د سیمه اییزه کارکو ونکو تر منځ کرکه او غصه په زیاتیدو ده، خو وايي چی د دی د ستونځی د آسانتیا لپاره ډیر څه نه شي کولی.

د بی روزګاره افغانانو ډیره ګڼه ګوڼه د ښار په کوڅو کی راټولیږي چی اکثره د ترافیک مخه نیول کیږي او د دوی د تیت او پرک کولو لپاره پولیس غوښتل کیږي، چی کله ناکله دا کار په فشار او زور سره تر سره کیږي.

بی روزګاره نصرت اله وايي، پولیس مو زيات وهي او ټکوي او په تنګوي مو، نو مور چیرته ولاړ شو او چا ته شکایت وکړو.

یوه بل بی روزګاره کارګر حفیظ اله د جنګ او سولی راپور ورکوونکی ټولنی ته وویل ، هیڅوک د دوی د برخلیک په اړه توجه نه کوي، او خبرداری یي ورکړ چی ښایي د دغه حالت پایله د تشدد سبب شي، چی ډیر به په جرمونو لاس پوری کړي، او یا هم ځانونه ووژني.

تر اوسه له تشدد څخه ډکی داسی پیښی نه دي شوي، خو د افغانانو او پاکستاني کډوالو تر منځ تاوتریخوالي مخ په زیاتیدو دی.

په زرګونو افغان کاریګر د لویدیځ ولایت هرات په شان له ځایونو څخه کندهار ته راځي تر څو روز مزدوري پیدا کړي. د کورجوړونی په پرمختیایي خصوصي برخه او له ځنیو غیر حکومتي موسسو سره چی د ملګرو ملتونو او یا نورو نړیوالو سازمانونو له خوا ورسره مرسته کیږي څه نا څه کار شته.

مشهور لویدیځواله سازمانونه هڅه کوي هغه کرکه چی افغانان یي احساس کوي هغو ته ځواب ووايي، ځکه دوی ګنګوسی خپروي چی د ملیاردونو مرستی ډالری چیرته لګول کیږي. د دی کار د مخنوي په هڅه ، ډیر نړیوال کارکوونکي غواړي ډاډ تر لاسه کړي چی سیمه اییز قراردادیان محلي کارکوونکي وګماري.

خو په کندهار کی پاکستاني کاریګر هغه اړوندی تجربی لري چی د دوی افغان سیالان یي نه لري، او دوی په لږو تنخواه ګانو هم خوشحاله وي چی ورته ورکول کیږي. د دی په نتیجه کی ډیری کسان ټوله اوونۍ د ښار په کوڅو کی ناست وي تر څو څوک راشي او کار ورکړي.

آغاګل چی ۳۵ کلن دی او له هرات څخه تر دی ځایه د کار د موندنی بی ګټی سفر کړی.هغه فکر کوي چی د کار ډیر امکانات نه لري. د جنګ او سولی راپور ورکوونکی ټولنی ته هغه وویل، هر وخت چی زمور په هیواد کی کار وي، بهرنیان یي اخلي. که چیری ایران ته ولاړ

شو، نو واکمن مو له پولی بیرته ستنوي، او که چیری پاکستان ته ولاړ شو نو پولیس مو تنګوي.

د کندهار ختیځ لور ته د زابل له ولایت څخه محمد افضل وویل، آن کا کار پیدا هم کړي، د هغه د ورځی مزدوري له دو ډالرو لږه ده، او دا چی خپل ورځنی لګښت تری وباسي نو د سپما لپاره ورسره څه نه پاتی کیږي.

د خښتی جوړولو د فابریکی مالک حاجي چارګل د جنګ او سولی راپور ورکوونکی ټولنی ته وویل، هغه دی ته اړ شو چی د ۳۰ تنو په شاوخوا کی کسان د پاکستان د پنجاب او سندهه څخه مقرر کړي ځکه چی مهارت لرونکي افغانان نه و.

دغه راز د نورو صنعتونو لکه د سړکونو د جوړولو او حکومتي ودانیو د جوړولو په برخه کی هم د پاکستانیانو غوښتنه کیږي. هغه څوک چی په غیر قانوني توګه له پولی اوړي که چیری وکولی شي په کندهار کی له حکومتي قراردادیانو سره کار ومومي نو ورته د کار اجازه ورکول کیږي.

د سیمه اییز کار او ټولنیزو چارو د اداری مشر دوست محمد ارغستاني د جنګ او سولی راپور ورکوونکی ټولنی ته وویل، چی لخه ۲۰۰۰ څخه زیاتو پاکستاني کارکوونکو ته د شپږو میاشتو دکار اجازه ورکړ شوی تر څو د ګلکار، برقي او یا هم له سیمه اییزه قراردادیانو سره د ورځی مزدوري وکړي.

ارغستاني وویل، د والي د اداري چارو کارکوونکو د سیمه اییزه بی روزګار د ستونځی په اړه خبری کړي، خو موږ پریکړه وکړه چی مسلکي افغان کارګر نه لرو نو موږ دغو پاکستانیانو ته اړتیا لرو، نو موږ د کار لپاره اجازه ورکړه.

Location: Pakistan
Iraqi Kurdistan
Iran
افغانستان

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/%DA%A9%D9%86%D8%AF%D9%87%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%88-%D8%AF-%DA%A9%D8%A7%D8%B1%D9%85%D9%88%D9%86%D8%AF%D9%86%D9%89-%D8%A8%D9%87%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%88%D9%86%D9%87